

ACADEMICIANUL MIRCEA MALIȚA, O VIAȚĂ DEDICATĂ ROMÂNIEI ȘI PROGRESULUI ȚĂRII

NICOLAE PANIN

Academician

Matematician, diplomat, filozof, scriitor, profesor universitar – acesta este academicianul Mircea Malița, una din personalitățile cele mai de seamă ale culturii românești. Este greu să găsești cuvintele potrivite pentru a descrie amplitudinea, complexitatea și polivalența gândirii academicianului Malița. Ca o piatră prețioasă cu o multitudine de fațete, toate domeniile și aspectele vieții pe care le-a abordat, studiat și descris profesorul Malița strălucesc și se colorează având o profunzime și un grad de noutate inegalabile, toate izvorăsc dintr-o extraordinară experiență de viață și dintr-un talent de a vedea și înțelege în toată complexitatea fenomenele naturale și sociale atât la scară locală și regională, cât și la o scară globală. Cultura extrem de vastă, cunoașterea la perfecție a limbilor străine, comunicarea facilă și diplomația înăscută i-au permis să intre în contact și să-și facă prieteni printre cei mai importanți și influenți oameni din lume. Și ce este deosebit de important, tot ce a făcut în viață a fost făcut pentru țară, a avut totdeauna în vedere ca România să fie beneficiarul legăturilor diplomatice și economice pe care le făurea. Este adevărat că și poziția la ONU, la Geneva, în SUA, în Ministerul Afacerilor Externe și în diferitele misiuni internaționale unde a lucrat i-au permis să cunoască și să câștige încrederea și prietenia personalităților și instituțiilor internaționale față de România și față de Dânsul personal.

Așa a cunoscut-o pe Elisabeth Mann Borgese, „The Mother of the Oceans“, cum era numită, și care își dedicase viața înțelegerii problemelor oceanelor și mărilor și luptei pentru aplicarea unor noi principii de comportare a omenirii față de folosirea înțeleaptă a resurselor naturale ale Pământului și Oceanelor, principii care se regăsesc în mare măsură în Convenția ONU privind Legea Mării. Împreună cu Dr. Arvid Prado, ambasadorul Maltei la ONU din perioada anilor '70, Elisabeth Mann Borgese a înființat în 1972 Institutul Internațional Oceanografic IOI ca un instrument internațional pentru aplicarea gestiunii sustenabile și pacifice a oceanelor și a principiilor prin care resursele geologice ale oceanelor erau considerate Patrimoniu Comun al Umanității. Institutul Internațional Oceanografic își îndeplinește misiunea printr-o rețea globală de 35 de Centre și Puncte Focale situate în 33 de țări în conformitate cu o strategie de acțiune care cuprinde

Rev. Șt. Pol. Rel. Int., XIV, 1, pp. 18–20, București, 2017.

colaborări științifice în studiul Oceanului, formarea de specialiști și diseminarea cunoștințelor și principiilor moderne de utilizare sustenabilă a resurselor marine. Astfel, de peste 40 de ani au fost organizate în diferite țări Conferințele Internaționale *Pacem in Maribus* la care au participat reprezentanți ai celor mai prestigioase organizații de știință, dezvoltare tehnologică, diplomație și utilizare a resurselor marine.

Profesorul Malița, prin câștigarea respectului și prieteniei Elisabethei Mann Borgese, a reușit să impună România printre țările unde funcționează unul dintre Centrele IOI (din 1996), la început la Institutul de Cercetări Marine „Grigore Antipa” de la Constanța, apoi, din 2004, la Institutul Național pentru Geologie și Geo-ecologie Marină – GeoEcoMar. Prin această acțiune, Domnul Malița a reușit să facă România mai vizibilă pe scena internațională, să faciliteze formarea de specialiști tineri în cadrul programelor IOI și să deschidă posibilitatea specialiștilor români să participe la elaborarea conceptelor moderne de gestiune sustenabilă a mărilor și oceanelor în cadrul Conferințelor *Pacem in Maribus*.

Înțelegând importanța geopolitică deosebită a Mării Negre și a poziției României ca țară riverană a acestei mări, la marginea estică a Uniunii Europene, academicianul Malița a fost printre primii care au inițiat a serie de acțiuni pentru afirmarea rolului României în această regiune. Astfel, în anul 1992, când a luat ființă Organizația de Cooperare Economică a Mării Negre, cu participarea a 11 țări (6 țări riverane mării – Bulgaria, Turcia, Georgia, Federația Rusă, Ucraina și România, și 5 țări vecine mării – Moldova, Armenia, Azerbaidjanul, Grecia și Albania), academicianul Malița a creat Fundația Universitară a Mării Negre (FUMN). FUMN este o organizație non-guvernamentală și non-profit care urmărește studiul, analiza și clarificarea situației economiilor, a resurselor naturale și socio-umane existente, a societăților, a sistemelor educaționale și a guvernantei din țările din regiunea Mării Negre, relațiile acestor țări cu comunitatea internațională, precum și elaborarea de strategii pentru lărgirea interesului față de regiune la nivel global. FUMN oferă facilități și expertiză pentru noi grupuri de cercetare și pentru diferite organizații educaționale, realizează și/sau participă la proiecte regionale sau internaționale, participă la conferințe organizate de Organizația de Cooperare Economică la Marea Neagră și la elaborarea de soluții pentru rezolvarea situațiilor de conflict din regiune.

FUMN, sub coordonarea academicianului Malița, a avut inițiativa de a crea Rețeaua universităților din regiunea Mării Negre, care în prezent numără peste 100 de unități de învățământ superior. Această rețea are un rol foarte activ în definirea politicilor de formare a cadrelor și de orientare globală a poziției statelor din regiunea Mării Negre.

Am încercat să arăt în puține cuvinte aspecte privind rolul academicianului Mircea Malița și în domeniul cercetărilor și diplomației din spațiul marin global și regional, al Mării Negre, rolul Domniei sale în promovarea permanentă a României pe toate nivelele și în toate domeniile. Iată că și acest domeniu, atât de

special al mărilor și oceanelor, nu a rămas fără ca Domnul Malița să nu-i acorde o atenție cu totul deosebită și benefică. Cercetarea marină românească îi datorează în mare măsură Domnului Malița poziția în cadrul științelor Mării la nivel european.

Iată o viață de muncă și abnegație, trăită pentru România, pentru dezvoltarea multilaterală a țării. Profesorul academician Mircea Malița împlinește astăzi 90 de ani. Este o vârstă a maturității și înțelepciunii, și când sufletul și mintea rămân tinere, când voința îți dictează să continui să ajuți, să sprijini, să faci să progreseze și oamenii și știința și comunitatea din care faci parte, poți să fii în continuare un leader, un vizionar și un mobilizator al calităților creatoare ale oamenilor din jur.

La mulți ani, fericiți, împliniți, cu sănătate și cu multe realizări în continuare, domnule profesor!